

Віктор ТЕЛЕГІЙ

Все, що пройшло, є минулим, але не забутим. Кожна із стежок життя є повчальною, і їх слід переглядати й оцінювати. Буття людини дарує багато несподіванок як приємних, так і не дуже. Життєвий досвід вчить вправлятися у нашій вірі, слугує випробуванням психічної і фізичної стійкості, а також наставляє бути милосердними, як і Отець наш небесний є милосердний. Саме про останній вимір – милосердя – хотілось би порозважати. Ця публікація стосуватиметься догляду за батьками, а отже дотримання четвертої заповіді Божої: «Шануй батька твого й матір твою, як заповідав тобі Господь, Бог твій, щоб довго тобі жити й бути щасливим на землі, що її Господь, Бог твій, дає тобі» (Втор 5,16).

Споглядаючи на світ, ми знаходимо різноманіття ідей, технологій, які ми «споживаємо», але не знаходимо в них настанови приділяти належну увагу до батьків. Зустрічаємо як людей, які поважають старість інших, так і тих, які кинувшись у різноманіття мирських принад зневажають старших. Зазирнімо у сьогочасну культуру краси та блиску розкішного життя успішних і прудких. Чи є там місце для хворих, самотніх, знедолених людей похилого віку? Краса і розкіш палаців, магазинів так контрастує із нашою байдужістю не тільки до покинутих незнайомих людей, але й з самотніми нашими батьками. Їх дуже легко залишають у будинках для пристарілих рідні діти. А ще жалюгіднішою, і я б сказав, диявольською є практика евтаназії. «Солодка смерть» для них як легкий шлях вирішення «проблеми» «зайвих» чи важкохворих батьків. Тут не йдеться про пошану, спів страждання дітей, а про просте «вмивання рук», на кшталт Пилата. Це злочин, що зневажає Божий Закон й образ людської гідності, якою обдарував нас Господь. Але й тут люди знаходять собі оправдання, мотивуючи свій гріховний вчинок нібито почуттям людяності і милосердя.

Людські стосунки мовби складають своєрідну палітру кольорів, із яких виткане наше земне життя. Наша особистість здатна розвиватись тільки серед людей, людей різного віку, серед яких батьки повинні займати перше місце. І немає значення, чи ми перебуваємо з ними в добрих стосунках, чи ні. Як би нам не було важко, саме від них переймаємо колосальний досвід. Ми призначені бути добрими дітьми стосовно них усе життя, а не лише короткими фрагментами своїх дитинства і юності. Батьки завжди залишаються тими, хто нас привів у цей світ, навіть тоді, коли самі відходять у вічність. Коли я був маленьким, коли ріс, одружувався, коли у мене народжувались діти, мій батько завжди був «моїм батьком», і матір – «моєю матір'ю». Їхнє батьківство, як і моє синівство, взаємно збагачуються і змінюються впродовж усього нашого життя. Згідно з твердженнями соціологів, людські стосунки є неповторними. Людській істоті

властиво виявляти пошану і любов у відповідь на любов, яку отримуємо від батьків. У цій любові ми дякуємо своїм родичам за те, ким ми є і чим володіємо. Ми наче в боргу перед рідними і повинні не тільки визнавати їх, але й за всі ці дари їм дякувати, шанувати і піклуватись про них. Любов батьків є настільки «вбогою», що, віддаючи все, вона одночасно очікує усього від нас. Батькам нашим належить те «дякую», яке і буде увінчанням усіх дарів. І до цієї прослави хочеться пригадати наше вище головне покликання – служити Господеві. Батьки, які вклали у нас зерно добра, слідуючи за Господньою притчею, очікують його зросту.

Один французький раввин якось сказав, що заповідь про пошану батьків міститься серед заповідей, які трактують наші обов'язки до Бога. А це тому, що в нашій релігії пошана до батьків рівнозначна пошані до Бога. А як нам слід сповнювати закон Божий, яким повинне бути наше служіння? Похилі віком батьки потребують поруч найрідніших, родинного кола, середовища, де вони відчули б свою потрібність. Та часто діти бездумно відкидають любов батьків, покидаючи рідних напризволяще в будинках пристарілих. Бачимо таку тенденцію у країнах західної Європи. Та хоча західне суспільство має добру матеріальну базу і здійснює кваліфікований і належний догляд за старенькими, однак це ніколи не замінить їм родинного кутка. Може, видається красивим і гуманним, коли батьки мають захищене життя у державних закладах опіки, проте такий феномен по-іншому, як життям на задвірках, не назовеш.

Старечий вік батьків несе велику цінність родинам, адже хто, як не вони, несуть свій досвід. Не одна дитина може ствердно сказати, що першими словами про Бога були молитви сивочолої бабусі. Скільки добрих порад повертали молоде, але скалічене подружжя до життя! І попри немічність і страждання, вони здатні, хоч і дрібними, але живими, порадами допомогти, заспокоїти наші палкі молодечі поривання, вказати вірний шлях. Коли, здається, вже немає сил, ці невтомні поради стають все витонченішими знаряддями таємничого Провидіння. Їм належить наша зрілість, і кому, як не їм, слід дякувати за те, що маленьке дитя виросло дорослою і мудрою Людиною?!

Ці короткі рефлексії приводять нас до узагальнення: шануючи батька й матір спільно як подружжя, і окремо, як тата і маму, ми виявляємо пошану повноті їх буття. І коли ми здійснюємо своє покликання щодо них, то їм ми приносимо радість, а собі збираємо нетлінні скарби для Царства Небесного.

Віктор ТЕЛЕГІЙ. Пошана до батьків - пошана до Бога?//СЛОВО № 4 (64) 2015-2016.
с.14-15